

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

553

Vragen van de leden **Van Tongeren, El Fassed** en **Peters** (allen GroenLinks) aan de ministers van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Shell oil paid Nigerian military to put down protests, court documents show»* (ingezonden 10 oktober 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Bleker** (Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) en van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 4 november 2011).

Vraag 1

Heeft u kennis kunnen nemen van het bericht «Shell oil paid Nigerian military to put down protests, court documents show»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen of ontkrachten dat Shell het Nigeriaanse leger en de Nigeriaanse ME betaald heeft om op gewelddadige wijze vreedzame protesten de kop in te drukken?

Zo ja, sinds wanneer bent u hiervan op de hoogte? Zo nee, bent u bereid het gesprek met Shell aan te gaan om uit te vinden hoe dit precies in elkaar steekt?

Antwoord 2

Het bericht in The Guardian beschrijft gebeurtenissen in de jaren negentig. De joint venture van oliemaatschappijen, waarvan de Shell Petroleum Development Company (SPDC) operator is, besloot in 1993 de productie in Ogoniland te beëindigen wegens de verslechterde veiligheidssituatie in het gebied. Sindsdien beperken de zakelijke activiteiten van de joint venture zich tot het transport van olie via twee pijpleidingen door het gebied.

De correspondentie van Shell waarnaar The Guardian verwijst, is beschikbaar op de website www.shellguilty.com. De website is een initiatief van Friends of the Earth, Oil Change International en Platform/Remember Saro-Wiwa. Shell stelt dat deze informatie betrekking heeft op de zaak Saro-Wiwa, die in 2009 is geschikt.

¹ http://www.guardian.co.uk/world/2011/oct/03/shell-oil-paid-nigerian-military?CMP=twf_fd

Vraag 3

Door u in uw brief² aangeeft dat u de conclusies van het UNEP-rapport «Environmental Assessment of Ogoniland» ronduit zorgwekkend vindt, bent u bereid om in internationaal verband een onafhankelijk onderzoek naar mensenrechtenschendingen door Shell in Nigeria te bepleiten?

Antwoord 3

Het UNEP-rapport laat zien dat de omvang en aard van de olievervuiling in Ogoniland zorgwekkend zijn. De verantwoordelijke partijen – de Nigeriaanse autoriteiten, de joint venture van oliemaatschappijen met operator SPDC en de bevolking van Ogoniland – moeten samen optrekken om het gebied te saneren. Het UNEP-rapport schept de voorwaarden daartoe, mede omdat de schuldvraag niet centraal staat. De Nigeriaanse overheid heeft tot nu toe niet gereageerd op het rapport. Het is aan de Nigeriaanse overheid om te bepalen of er in aanvulling op het UNEP-rapport onafhankelijk onderzoek moet komen.

De Nederlandse ambassade in Abuja neemt momenteel met Britse en Amerikaanse partners het voortouw om de discussie met Nigeria over de «Voluntary Principles on Security and Human Rights» te intensiveren. Deze «Voluntary Principles» zijn in 2000 opgesteld door de VS, het VK, Noorwegen en Nederland, een aantal bedrijven en NGO's en zijn gericht op de bevordering van veiligheid en mensenrechten bij de winning van delfstoffen en energie. Ook Shell heeft de «Voluntary Principles» onderschreven. Deze beschrijven gedetailleerd hoe de interactie tussen bedrijven en publieke veiligheidsdiensten eruit zou moeten zien.

Vraag 4 en 6

Deelt u de mening dat Shell verantwoordelijk is voor de daden van haar dochtermaatschappij «Shell Petroleum Development Company» (SPDC), die in het verleden olie heeft gewonnen in het Nigeriaanse Ogoniland en die nu nog steeds olie transporteert door Ogoniland en elders in Nigeria ook nog steeds olie wint?

Hoe gaat u ervoor zorgen dat Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen niet alleen bij mooie woorden van Shell blijft, maar dat het bedrijf de daad ook bij het woord voegt?

Antwoord 4 en 6

Het UNEP-rapport biedt een belangrijk houvast voor het aanpakken van de problemen in Ogoniland en doet voorstellen voor maatregelen die de verschillende partijen kunnen ondernemen. Alle partijen moeten zich daadwerkelijk inzetten om daaraan gevolg te geven. In dat verband hechten wij aan de betrokkenheid van SPDC. SPDC staat in contact met gerenomeerde internationale instanties als Veritas, het British Standards Institute en de International Union for Conservation of Nature (IUCN) over assistentie bij het beoordelen van uitgevoerde saneringen en rehabilitatie-operaties.

Vraag 5

Deelt u de mening dat SPDC en Shell de vervuiling in de Nigerdelta op moet ruimen, hun excuses aan moeten bieden aan de lokale bevolking en dat ze de slachtoffers van vervuiling en mensenrechtenschendingen ruimhartig moeten compenseren voor de geleden schade?

Zo nee, wie houdt u dan wel verantwoordelijk voor de vervuiling en mensenrechtenschendingen? Zo ja, wat gaat u doen om dit te bewerkstelligen?

Antwoord 5

Wij zijn van mening dat alle partijen met een verantwoordelijkheid voor de situatie in Ogoniland gehouden zijn naar hun verantwoordelijkheid te handelen.

Shell-dochter SPDC heeft zich, anders dan de Nigeriaanse regering en andere partners in de joint venture, al gedetailleerd uitgesproken over het UNEP-rapport. Meteen na de publicatie onderkende SPDC managing director de heer Sunmonu het belang van het UNEP-rapport. Hij wil ook samen met de

² Kamerstuk 26 485, nr. 110.

Nigeriaanse regering, UNEP en andere actoren actie ondernemen. SPDC werkte eveneens mee aan de noodmaatregelen die het rapport opsomt. Onlangs is op de SPDC-website een uitgebreidere reactie gepubliceerd³. SPDC verwelkomt daarin het UNEP-rapport als een belangrijke mijlpaal voor Ogoniland en de olie-industrie in Nigeria. SPDC hoopt dat het rapport als katalysator de samenwerking tussen alle betrokken partijen tot stand zal brengen. Een dergelijke samenwerking is een voorwaarde voor een succesvol begin van de oplossing van de vervuiling en de daaraan gerelateerde problemen.

³ http://www.shell.com.ng/home/content/nga/environment_society/our_response/